

REJESTR DOTYCZY:

CIESZKOWSKI /-Dołęga/ Antoni -Józef

s/c i

z d.

* 7 lutego 1898

..... w

kraj:

+ 12 marzec 1972 w Hamilton, Ont.

kraj: KANADA

..... miejsc. cmentarz
pochowany:

nr grobu:

Nr rejestracyjny

175./...72.

Nota zamieszczona:

w tomie

części

Suplement z r.1972

I n d e k s

VIRTUTI MILITARI

Copyright: 1970

B.O. Jęzowski

Źródła i bibliografia c.d.

znak rozpoznawczy

Uwagi:

ARTYLERIA p-panc. - płk.

odznaczony bryt. B.S.O.

Nota:

Przypisy:

Goniec Karpacki nr 293-72.61 nie podaje daty śmierci

Odznacz. bryt. D.S.O. (1945)

żona Jadwiga i syn w UK.

odzn. Croce al Valero Militare (1946)

Źródła i bibliografia:

Tydzien Polski 18.3.72 - nekrolog/ Koło 7 p.a.p-panc./ 47/18.III.72/

Dziennik Polski 23.3.72 - nekrolog/ Zw.Sybiraków/

18/23.III.72/

Rocznik Ofic, 1932.32. of.sł.st.p. mjr 1.1.28
/ * 7.2.1898/, V.M., KW4, M.N. 63 p.p.

120/32/

"Piechota" nr 7 s.68 ppłk. dca dyw. a.p.panc. w
Tobruku

243/nr 7.68/

Dziennik Polski 17.4.72 - wspomnienie "Sybirak"
/piora S.W.Wojstomskiego/

18/17.IV.72/

Goniec Karpacki nr 293 z 1972 r. s.61 - nekrologia

25/nr 293-72-61/

Ś. + P.

Antoni Dołęga-Cieszkowski

175
pułkownik W.P., organizator i dowódca 7 pułku art. p-panc.,
kawaler orderu V.M., odznaczony angielskim D.S.O. i wie-
loma polskimi i zagranicznymi odznaczeniami, po długiej cho-
robie zmarł w Hamilton w Kanadzie i tam zostanie pocho-
wany. Osierocił żonę, syna i nas, b. żołnierzy Pułku.

Cześć Jego pamięci!

ZARZĄD I CZŁONKOWIE
KOŁA 7 PUŁKU ART. P-PANC.

5313

Ś. + P.

2313
Antoni Dołęga-Cieszkowski

PULKOWNIK W.P.

oficer 5 Dyw. Syberyjskiej, kawaler Orderu V.M., odnaczony
angielskim D.S.O. oraz wieloma polskimi i zagranicznymi
odznaczeniami, zmarł po długiej i ciężkiej chorobie w Hamil-
ton w Kanadzie. Cześć Jego pamięci!

ZWIĄZEK SYBIRAKÓW

5325

„Sybirak” płk A. Cieszkowski

O odchodzą na wieczną wartę ostatni z nielicznych pozostałych jeszcze przy życiu „Sybiraków” żołnierzy wojska polskiego na Syberii — 5 Dywizji Syberyjskiej 1918-20 r. Ci najprawdziwsi tam urodzeni, na tej przekłętą wiekowym męczeństwem Polaków ziemi — Sybiracy, którzy 5 Dywizji nadali jej urok romantyczny. Oni związali ją na zawsze z zesłańcami politycznymi, powstańcami 1863 i 1830 r. i z całą polską przeszłością na Syberii, swoją postawą wzmacniając morale tej przez dwa lata trwającej w zaciętych walkach na straconych pozycjach Dywizji Hallerowskiej. 12 marca br. zmarł po długiej i ciężkiej chorobie w Hamilton (Ontario). Kanada, płk Antoni Dołęga-Cieszkowski i pochowany został 16 bm. na cmentarzu w Dunnville.

Płk A. Cieszkowski urodził się 7 lutego 1898 r. w Tobolsku na Syberii jako syn zesłańca politycznego, a wnuk powstańca z 1863 r. Mając lat 17 zgłosił się na ochotnika do wojska rosyjskiego, aby zdobyć doświadczenie w dowodzeniu i użyciu broni dla przyszłej służby w wojsku polskim, o czym nie wątpił i o czym śnił pod wpływem długich rozmów rodaków w domu rodziców. Po rewolucji rosyjskiej, która zastała go w stopniu sztabskapitana, dowodzącego na froncie batalionem, z jedną raną i odznaczanego „złotą szablą św. Jerzego” — zgłosił się do wojska polskiego i po różnych przygodach w objętej anarchią Rosji, w lipcu 1918 r. objął dowództwo 2 kompanii ckm 1 pułku strzelców im. Tadeusza Kościuszki 5 Dyw. Syb. W czasie walk w listopadzie i grudniu 1918 r. został ponownie ranny przy wzięciu miasta Belebaj (między Wołgą i Uralem). W lecie 1919 roku podczas walk w środkowej Syberii kpt. Cieszkowski znowu odznaczyl się podczas bitwy pod wsią Sidorskaja. Oddział nasz w sile brygady pod dowództwem płka J. Skorobohatego-Jakubowskiego w czasie całodzi-

nej walki został otoczony przez ok. 15.000 bolszewików. Do przerwania pierścienia i umożliwienia odwrotu walnie przyczynił się w krytycznym momencie kpt. Cieszkowski ze swoimi cekaemami. Po kapitulacji 5 Dyw. Syb. (10 stycznia 1920 r. pod stacją Kłukwiennaja) kpt. Cieszkowski uciekł z niewoli i w pojedynkę poprzez całą Rosję przedarł się do Polski. W bitwie sierpniowej (1920) o Warszawę dowodził 3 baonem 2 p.p. Samodzielnej Syberyjskiej Brygady Piechoty. Swoją trzecią ranę otrzymał pod Zawadami, jednak pozostał w linii biorąc udział we wszystkich bitwach zmaganiach sierpniowych. Dnia 16.VIII prowadząc osobiście baon w ataku na bagnety wdarł się do m. Nasielsk. To o jego batalionie krzywdząco wyraził się głośny ale nie zawsze dokładny powieściopisarz, że konny korpus Gaja Chana cofając się do Prus Wschodnich, najpierw przejechał się i zniósł baon (III) 2 pułku Sybiraków pod Świniami-Krzynowłogami, a następnie przejechał się po tym pułku pod Chorzalami. A tymczasem według relacji płka Cieszkowskiego było wręcz przeciwnie: baon jego nadspodziewanie długo stawiał czoło przeważającym masom korpusu Gaja, oderwał się i wycofał, by ponownie przyjąć w ramach pułku jego chwalebny bój pod Chorzalami. (Baon miał zabitych 1 oficera i 60 szeregowych).

Za pracę bojową w 1918-20 został płk Cieszkowski odznaczony: V.M.; K.N.; czterokrotnie K.W. Swoją czwartą ranę otrzymał w Tobruku. Był organizatorem i dowódcą 7 p. art. ppanc. Odbił całą kampanię włoską 2 Korpusu. Odznaczony: czterokrotnie K.W.; Złotym K.Z. z mieczami; Krzyżem Monte Cassino; brytyjskim D.S.O.; włoskim Croce Al Valore Militare. Był też przedstawiony do V.M. czwartej klasy on i sztabdar jego pułku.

Jeden z najbardziej bojowych i wybitnych oficerów W.P. na Syberii był też płk Cieszkowski czującym człowiekiem. Cechowała go wielka koleżeńskość i przywiązanie do ludzi, którymi dowodził: w dbałości o nich nie obawiał się narazić swoim przełożonym. Natura szlachetna, bogata i wszechstronna. Pozostawił w głębokim smutku i żałobie osamotnioną wierną towarzyszkę życia, żonę panią Jadwigę oraz syna, którym składał wyrazy najgłębszego współczucia.

Stefan W. Wojstomski